

FOLIA

pentru

MINTE, AMINTIRE SI LITERATURA.

Nr. 12.

MERCURIU, 23. MARTIE

1855.

TIMES

ce a fostu, si ce e acum.

(Dein magazinului pentru literatura straina.)

Dintru acestu diurnale pres chiaru se poate cunoisce, ce se poate merui pro in diligentia, constantia si cercuspecta indebucuitate a referentielor prestate. Times, carele astazi ese in formatul unei facie de mesa, la inceputul lui (1. Ian. 1787), avea formatul diariștelui de Frankfurtu, si esia foră suplementu. Numele „Times” i-a datu cu cativa ani mai tardiu de intemelirea lui, numinduse mai inainte „Registru Universal”. Editoriul si proprietarul lui a fostu tipograful Walter, al căruj nepotu si adi e proprietarul lui Times. Templandumise una data a intră in biblioteca lui Times-Office, am inceputu a frundai prin foliale anilor de astazi ale acestui diurnale ce a crescutu acumulat o marime gigantica, si debo se marturisescu cumnea nu la un punctu nece una data vedea o icona mal via despre minunata desvoltare a compozitului si comunicatiunei intre popora, de catu privind in aceste foki. Una nouitate spedita din Brandenburg in 16. Aprilie esia pre atunci in Times in 30 aceliasi messi; una corespondentia tramesa din Varsovia in 13. Apr. a esit in colonele lui Times in 3. Mai; o alta corespondentia dela Berlinu din 19. Apr. venea in 4. Maiu inaintea lectorilor lui Times; cele ce plecan din Constantinopole in 22. Martiu esau asemenea in 4. Maiu, adeca cu 6 Septemane mai tardi, in colonele Foliei, care acum se plange amaru; cumea noutatile din Crimă nu potu se ajunga mai curundu de catu in 6 dile la Londonu.

Sau descrisu, adeseori cu mai multa au mai pucina virtuositate fabric'a din care ese in tota demanetia acestu diurnale celu mai mare in lume;

inse io credu cumca si cela mai vîi descrieri: despre scrietorii, tipariterii, si cloecitoriele machine de abur uau potuta dă nece pre departe lectoriu. Iui idea chiara despre cuprinsulu acestui institutu demnu de tota amiratiapea, că unele detalii ce le am eliatu io din ea mai buna sunta — din cancelaria lui Times. Inpsi.

Times occupa din anu in anu numai pentru a sa debucuita doue mori de chartia, si solvesce statului, pentru sunbru, si fusesa de chartia 95,000 punti sterling, sau 635,000 taleri. Elu are necesitate pentru tiparire, care se face prin machina cu aburul de 20 centenari de carbuni pre di, si pre lucare anu de 10 tone, sau + 120 paginari de filtre, preste aceste da ocupatune la 110 scrietori. Din numernu scrietorilor se poate conchide cate persone se occupa numai cu starea lui cea materiale. Numerii lui trece prete mai multe mili. — Candu lectoriulu lui Times, demanetia la dejunu lege comodu in gigantecele lui colone, a rareori cugeta d'insolu la acea: cumea cati omeni au lucratu dia, noptea in tote anghierele si cornurile de lume, spre atu tiené pre d'ingulu, intr'una cursu nelintruptu despre comerciul celu latitu alu lumiei. De la culegatorulu de carpe, care streng crudul materiale pentru chartia lui Times, paha la acela care batu de statu, cei, serie articulii incepatori, ce de ocupatuni graduate! Una folia că Times, numi in Anglia pote resari si susta, intr'una tiera ca Anglia, alu carei insisu se estinde prete totu viitorul locuitu de omeni; intr'una tiera, in care nu este libertatea prelului nerestrinsa, intr'una tiera unde orice intreprindere se baseaza pre fundamente colosali. Times in cunoscenieza pro lectorit aci despre evenimentele din cele mai extreme parti ale lumiei, inse si d'insu se lege in tote anghierele lumiei.

Pre unde flutura flamur'a britanica, adeca in toté 5 parti ale pamentului are Times nunumai abonati, ci si colaboratori. Din Madras si Sidney, din Hong-kong si Sta Elena, din Gibraltar si Malta, este serie lui Times regulat si fora intrerupere inse Times nu aduce numai noutati din tote gradurile lungimei si latimei geografice a pamentului, ci elu cuprende in colonele sale si cele mai menunte evenemente din patri'a sa. Englezulu carele in Capstadt au in Bombay lià pre Times a maha, afla dintr' insulu: cumca in Goswelstreet s'a templat o incaigretura, cumca in Birmingham un Mr. Jones s'a calcatu de catra un omnibus, cum ca Mis Betsy Smith s'a maritatu dupa Mr. Joe turperiu, — si asia intr' acestui tipu se socote pre sens din cele mai departate cornuri de lume stratusu in patri'a sa legundu pre Times.

Cu tote ca nece una folia din lume nu are atatea anontie ca Times, totusi cautatu d'insulu din punctu comerciale, nu se poate numi nece ca catu o intreprendere maretia, pentru ca de si importa d'insulu cu adeveratu sunte manine, are inse si spese forte manine. Nu se crutia osteneala, nu se crutia lucru, nu spese, spre a sustiené acesta folia in marimea ajunsa, si a nemecf ori co concurrentia cu d'ins'a: asia s. e. un ingenieur bravu, pentru ca se descopere unu prelu iute, a trasu mai multu tempu salariu fisu dela proprietarulu lui Times, si quarecento mai multi ani pana candu i-sa sfetit bravul ingenieur a intemelia unu prelu, carele presteza in privint'a celeritatei unu ce fabulosu; peatru care ingenierinlu a mai ca patatu inca unu onorariu stralucit. Acestu prelu cu rotile si instrumentele sale cele invertitoria, atata de complicat si confusu, in catu nu pot cineva fora imbetatuno de capu privi la d'insulu, mai alebu dupa ce s'a pusu in miscare, si incepe a arunca in tote partile gigantecele filere ale diurnelui.

Colaboratorii lui Times se remunera forte bine. Corespondenții ordenari tragu un salariu de 500 p. st. si dupa sierbitiu de 10 ani capeta pensiune integra. Io am vediut in cancelari'a lui Times un omuriteneru, care de cativa ani tragea pensiune pe drumul sierbitiulu portat, elu inse nu petrecea neacahama in neactevitate, ci ducea osiculul de "Registratoriu" alu Timesului, pentru care firasca, mai tragea unu onorariu amesurat. Times mai are unu numeru insemnatu de diorna-

listi, carii tragu cate 115 p. st. pre anu, fora se sia obligati a lucra ceva, pentru acesta suma. Acestia sunt asia numitii asteptatori. Eli sunt intru asteptare pana atunci, pana candu se face tre-o vacanta intre membrii ordinari ai lui Times, si sunt obligati pentru sum'a de 115 p. st. a se infacirosa in tota diu'a in cancelari'a Timesului, si a si gata in tota ora spre dispusetiune redactiunei. Pre acestia-i liau adeseori din patu, si-i punu pre un caru de fieru, au pre o naie cu aburu, spre ai tramete la unu locu an altulu, unde cugeta redactiunea ca are necesitate pre catu va tempu de unu corespondente. Pentru anontiele facute capeta apoi d'insu unu onorariu amesurat.

Redactiunea lui Times e invelita cu un secretu nepetrunsu. Neime cunosc autorii articlilor lui, ci numai atat'a se scie, cumca cuprendu posturi inalte, si tragu pentru lucrurile loru sume forte mari. Catu de greu e a petrunde prin misteriozulu velu alu redactiunei lui Times, se cunosc din urmatoriale. Dupai resturnatur'a de statu in Francia, de intre tote diurnalele englezesci, Times fulgera mai tare in contra regimului franciozescu de astadi, si publica una serie de articlli forte straluciti in contra lui Napoleon. Acesti articlli eran suserisi cu aceste doue vorbe. — „An Englishman“. Cene se sia fostu ingenirosulu Englishman? nu se scia pana adi. Unii se legau de Tackeray, pentru stilulu celu impungatoriu: altii pentru petrindatatesa istorica si precisiunea spresiunilorloru ce se aflau in tota seria acelorii articli intaraiu: cumca Macaulay erau, si fostu autoriulu loru; altii, erau cugeten, cumca autoriulu supozitul alu a celoru articuli nu ar' fi nece umoristu, nece istoricu, ci unu negotiatoriu astutu din City. Asia disputa decurgea in tote partile pentru asta curiositate inocenta, fora de asti potutu asta pana in diu'a de astadi, cene ar' fi fostu adeveratulu autoriu alu acestorui articli. Catu de strinsu se parasescu asemenea secrete literaria in Anglia, se cunosc si de acoló, caci autoriulu taliatorielor „epistole de Iuniu“ pre lenga cea mai strinsa inquisitioane, a ramas necunoscute.

Pentru semnamentele sale politice Times nu se prea poate lada, de ora ce se scia catu e do negerosu si de acalibatoriu, recunoscandu de reptulu celui mai tare explicite, si implicito. Acesta a aratat d'insulu mai tare, facia cu Ludovicu Napoleon. Cu catu acesta se intaria mai

tare, cu atat'a i scadea si lui Times ur'a cea mare conceputa contra d'insului, pana candu la urma, acésta ura s'a prefacutu in amore si stima. Rusolatri'a lui Times erá proverbiale in Aglia, asia catu se dicea o data cumca ar' si mituitu de Rusia, o asertiune inse prea audace, carea Times nece a socotit'o demna de refutare. Se pota dice in urma fora smentela: cumca dintre tots diurialele cele mari englezesci Times are celi mai multi lectori, inse cele mai pucine simpatie.

M.

U M B R E

I. Mormentul-hu.

In crescetulu de munte, cu pini incoronatu,
De-añu cerului naltime aprope acelu mormentu
Ce-lu vedi că standu in aeru departe de pamentu,
Si numai cu o cruce de lemnu acumu semnatu;
Alu cui este mormentulu? Ce susletu si a astatu
Aci pan'la 'nviere repausu nemangaiatu?

Nui susletulu sub pietra, ca elu s'a inaltiatu
Serenu si că o radia; ci osa-le santite.
Jacu numai sub tierena si frundie vescedite,
Ce borea cea de tonna in giuru a semenatu,
De candu a bate 'n senii o anem'a 'ncetatu
De-acii pan'la 'nviere; repausu nemangaiatu!

Unu gemetu surdu s'audu, in lacremi invecatu
Prin frandiele plapande, in noptea 'ntunecata.
Candu ventulu nu resufla, si lun'a nu s'arata.
Suspiniulu e subtire ca sunetulu curatul,
Si pare ca mormentulu de senesi a ofstatu;
De-acumu pan' la 'nviere, repausu nemangaiatu.

Candu e la mijdiu de nopte, si ceru 'nserenatul,
Mormentulu se desface, siu umbra fora osa
Se prambla 'n giurui trista 'n vestimente luminose,
Cu bracia-le intense; si par' ca s'a rogatu,
Si dupa rogajane-si diosu érasi a intratul
Aci pan' la 'nviere, repausu nemangaiatu.

In sambat'a cea mare, din diosu in acelu satu,
Candu lumea preveghieza in asta nopte santa,
O sora dorerosa audio cumu se canta
Chiamandu pre fratorulu ei care s'a mutatul
Dintr' asta lume trista si plena de peccatul
De-acii pan' la 'nviere, repausu nemangaiatu.

In giuru de focu in curtei, ce arde 'nflacaratul
La mes'a cea cu pane si pausu incarcata,
Cu doi fili că doi angeri de sociulu seu lasata
Se 'nnéca in suspinari si plansuri necurmata:
,,Te-ai dusu, o fratiore, discundu, si ne-ai lasatu
,,Aici pan' la 'nviere, repausu nemangaiatu!"

,Pastoriu de turm'a santa ai fostu adeveratul,
,,Ca susletu-ti in munte, cuprensu de grea fortuna,
,,In sant'a detoria spre ceru ai resuflatul
,,Luandu nevescedit'a alesiloru coruna;
,,Ci asti doi angeri, frate, cui ai incredintatul
,,Aici pan' la 'nviere, repausu nemangaiatu."

A dou'a di, candu lumea: Christosu a inviatu!
Cu bucuria canta in ceru si pre pamentu,
O glota lacremosa petrece la mormentu
Pre mama cu doi angeri in munte lunga satu'
Mormentulu se deschide 'si mortii si au astatu
In diu'a de 'nviere repausul mangaiatu.

Cipariu.

O D A

cantata in diu'a de 3 santi, cu ocaziunea serbatoriei
scolastece, de catra tenerimea gimnasiului din
Blasius.

Astadi e cerulu seninatu cu stele
Multu stralucite, luminandu spre tote,
Cete de angeri adunati intr'un'a
Canta marire.

Bine parente lié a mente bene,
Vitfa de sange gloriosu 'n lumo,
Vene-atii aduce chvenite laudi
Fia primite!

Dile trecura visorose multe,
Fulgeru atense cu potere mare
Case 'naltitate pana susu 'n aeru,
Cu 'nsiorare.

Munti ouferira respiре forte,
Temple maretie cu cetati inalte,
Cum resturnate devenira preda,
Noi le vediuramu.

Singura meritulu natiunei brave,
Scaunu de muse gloriosu triunfa;
Nece nemiculu, nece crud'a sorte
Nu-lu nemicira.

Da-he parente bunetatea pacei
Pre orizontul pietosei gente.
Semne de tempuri inemice piera
Fora numire.

Pacea 'noiesce pre popora 'n lega,
Ea 'nsusletiesce ruinal'a arte;
Tota vertutea, piataea 'n flore
Pacea o tiene.

Gr. E.

РЪСПОЛСВ ДОМНДЛБІ К. БОІЕРЕСКѢ.

(Dim Nr. 6 алв Фоеи).

(Линеиере.)

Еарь апои Малерв! кънд азъз de Малерв, тъ апъкъ фюрі de гіадъ ші аши вреа ка съ нв фіз скрісв пітікъ жп віеда тіа. Азzi коло, Малерв! Domnple Boiereskъ, нв те днчерка съ іai віп пъкътв ашае таре не свфлетвлв Dтаle, съ везi Dta атьтеа остееле але къртврарілорв ротъні, атьтеа esdori върсате de ani 25 жпкобе трасе ла трів-пальв жпфрікошатв алв лві Малерв. Bezi се нв пропозідітв преа decs пътеле, къ че штіi Dta ші ез, поте фі къ теоріа decsре metempsіхосіс съ се адеверезе; апои атвпчі ціпете, кънд свфлетвлв лві алв трече ші с'ар префаче жптр'пв ротъні, фъкътв крітікъ гата din крештетв пънъ жп тълці. Аз нв штіi Dta къ Малерв жп зілеле салв*) тречеа жп окії ттврорв къртврарілорв Франдеi de днв „trianz алв літерелорв ші алв сілавелорв“ ші въ джесевлв, de ші алтінгтреа крештів таi ка фапа-тікъ, жп бра торцеi сале нв а свферітв не прео-твлв спіртваль ка съї ворвбескъ квіпте de тъп-гыре свфлетескъ зіквіндії: Пъріле, жп вор-бешті лімба атьтв de ръз, жпкътв нв те пог-асквла.“ — Апои папете пьтма i въ ръпосатвлв, ad-тілв не капвла ротънілорв, нв сжит еi сътві de омепі i свфлетв ка алв лві M... , Че ві се папе Domnілорв чітіторі, ка че алв фаче таi днтеi віп асеменеа „trianz de літере ші сілаве,“ къндв алв днчепе съ квръде ші съ плівбескъ пітре скрі-ріле постре. Zъз нв штіi днкътв таi днтеi нв с'ар апка съ. не жоведе грыматікъ ші не алв племпі i плага престе деуете къндв ла верві днтреввітв атьтеа персопе сін-гратече жп локв de ттлоратече, квт, бтенії фъкъ (ръ), солдайi се dscs (ръ), — кънд арті-квлії жп арёнкътв ка вовії, кънд скрієтв, Nr. а Фоеi, (алв Фоеi), феномене а пагвреi (але), адеi фіi а (ai) mei, — кънд ла верввль de а треіа конж. фачет партіан de a шатра, квт пер-зинд жп локв de перзънд i. a., — кънд нв ла Dv. din o тъітваетврь дешергтв се днпакъ кон-спітвроле жпкъ ші не аколо, не зnde пічі латі-пілорв пічі італіанілорв нв ле племпісв пічіодатв

цип каш ка съ днплече, прекват: езпнь, льппр, ввпш ші Dzes mai пітіе кътв ввпне чі певвпне; — тутв ачевя ръпосатв кънд алв днтре поi, неар жпвъда алв каш съ фрътв поi дела фрап-дозі ші латіні твлдімеа термінілорв, de карії не аветв пічі о треввіпць, тотгодатв жпсъ неар дн-ре фоi, пептврче съ не таi плацъ „тovъръшіа“ славеп-рвсескъ, „поваща“ „дръгвцеде“ рвсенті, de кътв соції, соціетъціе, днпсодіріле, днпдіреп-тарвлв ротънешті, сёз ші компаніїе кондчеріле ші команделе ші ротънешті ші тогодатв іта-ліано-французенті ші кіарв ізвітеле постре ші „аторезеле“ лорв; пічі алв свфері съ не тутв жпфрікаді ші спъріеци i в „Грозавві“ Dv. не тутв пашвла; алв, M... , неар фаче съ пъръсітв одатв не „de времече,“ кае есте тутв о рътъ-шідъ de тоннатора, каш зікв вътії не ла Dвост-трь; алв неар жпвъда съ штітв dictinuе днтре contestes французескъ (а пега) ші contestari льті-нескъ) а ттврорі, а адевері) ші віп мінгтв нв алв свфері ка съ таi амдітв капетеле пввлквді i в асеменеа терміні жпфрікаді ші жпфрікторі; тутв ашае неар тракта пептвркъ скріторіi din Бжкрешті не зжпгъндлісе i в „пітіквз“, „пі-тіквз“ ші „піла“ ротънескъ се днчёркъ а се дн-ваді i в „Neant-вз“ французескъ, ші пептвркъ пептвркъ ei decrèdі, врці, песокоті, ворв п-тai а „шепріса;“ — віп M... , неар жппъчі вретв нв вретв, чортеле пептврді, ділъ, чізпе, дізпе, вілъ ші верв, ілв, ол ші ілв, оде ші таi жп сквртв пітре фі къ неар таi жппвдіна пептврвль чертврорв din касть; с'ар апка апои ші de „сквітвріе“ по-стреме жп ръспікареа квіптелорв ші неар жпвъда пънъ жпвътв есте філолоцілорв ертатв а фаче сіль густаві de астъзі i в редквіїреа квіптелорв овсолете din зілеле лві Bordan водь; еарь кънд с'ар апка de тіпография франдео-ротънескъ din lani, тетъмі есте къ Малерв алв продвче не аколо віп таре maleur, жпкътв ai ста съ крэзі, къ віетвль тіпография ві фі датв віндеа песке врео „іервъ реа,“ віпъбрь каш есте іерва ферълорв, — M... , adikъ iар алв французескъ пострв кон-лонісатв каш се dъ пеіре Б ші Б, къчі лар фаче таi днтеi съ ръспічe тутв сърпнд жптр'пв пічорв ота, dompa, foal, соя, сояр, татл, капл, тъгард, вървата шч., таi de парте iар племпі жп окі не термінторв e жп тілe de квіпте французенті кае нв къ се аде не жптътате ка Б алв посрв чі нв ee аде пічідекаш ші тутв се пъстгрез ка нв штіi че таiстан, таi жп сквртв алв фаче съ

*) Нѣквтв ла 1555 жп зілеле лві Франческъ I рецеле Франдеi, ръпосатв ла 1628. Поетv de тіжлюкъ, жп прівіпца літвей жпсъ пірістv жпфрікошатв жптрв жпделескъ класіцістазі.

рждъ търгвлв de появя постря топографъ-литераторъ, къчъ се аместекъ вnde из'ї ферве ёла.

Креzi акт Domnile къ въз Малеръ, ла каре Andrepdi Dta не арделені пентръ ка сълв іа de моделъ дп скріріле лоръ, нв пътai dжонилоръ, чи ші Длорвостре ві с'ар пътea джътпла malheur. Къ tote ачестеа déкъ Dлгі Бойерескъ ді къшвнъ а Andrepта не арделені ла італені ші францоzi, ера съ о пітересъ твлтв таі віне déкъ нв не тъла токта ашea департе джъръпть. Се штіе de екъ: къ літва французескъ а пънітв ка лічъ дімопатікъ ші офіціаль а Церeі пътai dela Франціскъ I рецеle Францde (1512—45). Пътъ атвпчі французій джкъ ші лътніа ші джі гречіа літва ка ші рошпній дп зілеле протепторатызі русескъ, кът атв зіче къ гіотвра, еаръ гріжа къ се департъ de лішва попорвлві преануцію о пврта; попорвлві джсъ фъкъ атвтв de віне ші лътнідъ тоді лътністій ші гречістій, не карій ді джътродвсерь къртвтарій (нв кърдірій) червлв штіе ка че остеолі тарі, ші лъсаръ лоръ пътai терпній штіндіфічі, къ варії попорвлві товъ нв аре а фаче преа твлтв, еаръ de гръматічії карії се пъкъжіас ка съ дефігъ формеле пътъ ла d'oa веніре а Mecieі джі вътев жокъ, къчъ елв зічеа: съ ворвітв ашea ка съ не дпделецетъ впїи къ алції. — С'a f'undatъ akademia ла а. 1635. Ачестеа ді къшвнъ ка тогвадінсвлв, ка съші факъ літва стаціонаръ ші ка ачеста ера съї стріче твлтв. Аз венітв апоі Шаскал, La Rondeffould, Босвет, Фенелон, Macilion, Корнел, Racine, Моллеръ, тогъ цепі de каре аштепді ші Dta ші ег ші аз скріс літва ашea, ка ачееаш съ о ші дпделегъ, съ ші плакъ попорвлві. Волтер апоі а скос'о ші таі твлтв din всечвпеа еі чеа стаціонаръ, еаръ Ръко а кълтів'о дп адеъзъра. Апоі везi Domnile, ка че та оприа съ нв Andrepdi не арделені ла моделврі ка ачестеа, еаръ нв ла Малеръ, ші пентръче съ нв ледескопері ші ачелъ се-cretv, къ dela Mіrabo, Шатовріанні Mdama Staed пътъ ла Вікторъ Xzго ші Ламартін въпосквтві „cela ne se dit pas,” аз академіе а къзвтв ка тогвла, джокта преквт ва къдеа одагъ джътре рошпні: „ла Бвкврепті тв ржде дакъ ворвеніт ашea;“ пентръ къ школа романікъ а Францde къ-тъндвші de дрвтв джайнте ші de реалърателе сале треввтде, нв се софі а пріїті къ теодатъ джкъ ші къвінте енглезе ші цертане, але съ джсъ ашea, преквт пътai капетеле цепіале дпзес-тарате ка тактв ші гвєтв вънв штів съ ле амегъ

пептрка съ ле стеа віне аколо ла локвлв vnde ле пепв ei. Dекъ Dta дінеai арделенілоръ о лек-діспе каі джтръ ачестъ дпделесе din історіа лі-тератврі французшті, атвпчі ei реквпоскъторі къш штів съ фіе, пріїтіа джввдътвріе Dta ла дп пътde віне, джі дждоіа ствдівлв адкъпдеші а-мінте de челеа че зіче Орадів:

Qui cupit optatam cursu contingere metam.

Multa tulitsecit que puer, sudavit et alsit.

. . . abstinuit venere et vino.

№ почв гъчъ déкъ Dn. Бойерескъ джі ва прі-чепе ачестъ літвъ греа, не каре о скрів ші ег ка арделенів дп а 15ea семінів, тъ тжпгвів джсъ ка Вокаввлареле къвінтелоръ побъ каре се афъ пе ла длоръ, къ побъ ка ажтогрві ачелораш товъ тъ ва прічепе джкътвва; еаръ ка атвта тъ възв „тозілатъ“ орі „тозілікатъ“ аті джкеіе кон-вресьчвпеа сеів конверсаціонеа de асгълі, din вазсъ въ токта джі сосіръ Кбуетъріле „Рома-пніе літераре“ dela Іапі, каре, штів ші ег, побъ фі къ тъ ворв апъра de пъкватвлв de а пофті автора ръв ші а чере вічвлв крітічіе престе капе-теле побстре.

Приїтеште Domnile шч.

Зърпеніті 5/17 Марців 1855.

Г. Барід.

ПОЕТВЛ ДЛ СОЦІЕТАЕ.

Дп Паріс, п'aintre de 1848, віедзіа вп жзпе поетъ француз апвтіе Herisson. Елв ера din-t'ро провінціе нордікъ а Францde: о Аквіль а твпділоръ. Herisson нв ера п'ателе съв, чі епі-тетвлв ашікалв ка каре джі гратіфікасерь камаразі лжі de колециі пептръ ворві саркастікъ. Натвра ші твта, колециілв ші ствдівлв патврі ш' ал історіеі, дп съпвлв ліпіштіе локвлв съв паталв, дж фъквсерь поетъ-філософъ, аквіль-філомеіъ. —

Mісізnea лві ера верігатеа; дебіза лві, дріп-татеа ші фратернітатеа. Елв п'іюдатъ нв тъ-тжіасе пе Idолялв Ваал**). Елв нв вічвіа преж-деделе, ші нв ф'лцера аввсріле пептръ ка ера пеаввт ші овсквр***); чі din конвікціе ші din

*) Herisson ідентік ка Арічів.

**) Кът ат зіче, нв лінсесе вnde а скінат, ка чеі таі твлді azi.

***) Преквт фъчеаз — таі тоді ла поі; — пжпъ съпт сърачі ші фъръ філкілівп, ф'лцерь ші твпъ контра аввсрілор; кът капътъ джсъ вп рапг ш'о

сентімент. Поесії звіт алегорічне та іронічне, ші філософічне, таї твът скандалізм орголівль (трвфія) министеріаль ші интересе трагедії, де вжт ті- порітатеа Камерії ші каноната Пресеї. —

Guizot ера, п'айлте de 48, прітвль міністрів аз Франції. Ель ера дісчівлів лів Machiavel, Ментори Прінділорз. Да 1847 днесь лів Guizot ввії преа венеа петед а практика дівідътвріле анти-крайтівіті але маєстріві съв: пв п'ятеа фі, адікъ, піві Richilieu піві Mazarin: въчі Рецеле Левдовік Філіп пв п'ятеа зіче, да 1847, ка Левдовік XIV да 1650, „Статвль съвт ег“ (L'estat c'est nous); п'ятера кважитвль къ да 1830, попо-лявль Францезз фінд статвль, ель ера сверапль, пріпн збраре Рецеле ера веківлів лів, пе каре векіл дн десноед' поползь de mandatzl лів, въчі пв альрасе віне казза попвларъ ші п'яциональ інайтіа історіеи. —

Guizot дар, фінд къ пв п'ятеа асгвпа къ Бас-тила гура професілорз модерн, съ дичеркъ с'о асгвпе къ корвіціа: азр ші декорадії, тітліврі ші ф'юкії, тутвль ділтреввіп' ввдпеа діпломатівъ спро а съгрима талантелеші а ділнегрі віртвділе,

Guizot а дат Европеі діпломатіч таці елеві, demni de джнсль. —

Лів Guizot дар ді вені густ діттро зі съ ко-рівль ші initia лі Hérisson: ді пропнне о ф'ю-дівне делікатъ дн міністерівль съв респектівъ, ф'юкіївне че ар фі флатат твът аторвль пропрів аз зпіві жврналіств ва редакторвль Пресеї;*) пе Herisson днесь, ачеастъ пропнпре дн револтъ. Кіап дн зіоа ачеа ші п'явлікъ зп артіколъ дн жврналъ Tintinval, віде ера колавораторъ. —

Еагъ діцелесвль ачелі артіколъ не вжт джі поч адвче амінте, днне п'яве ані, спіртвль ачелліа р'єспнпе аз лів Hérisson.

„Tot отвль, зічеа поетвль поетвль, прітешите din черв, да артіареа са дн літме, зп дарз с'ют, каре е віар талантвль din евандіе: пе ачесг талантъ, отвль е датор аз діплорі ші аз дівілі, къ тіжлоаче овесте, дн фолоса съв ші аз семепілорз съї; ал-феліа е інтрат кътре Dampnez; ші проведінга педенсншт аспір пе отвль н'ярат, десног ші тжндр, дн віацъ саз днне

к'вернісаль, аз амвдіг; ва се ф'юеа з п'яль акві днкъ ші компліті ап'єсьрлорз. —

*) Emilie de Girardin. Bezi іографія лів de Mirecourt.

тоарте, дн персоана са орі а конејпцепілорз ші вончетъцепілорз съї. Bai dar de ачеа че дн niedікъ ші съгрима талантеле ші віртвділе дн десволтареа місівні лорз! А съгрима талантвль ші а корвіе віртвтеа пв е оаре зп атентат ді-ректа вонтра дрентрілорз дівіне? Асасіватзіз Ап'єсьрлі в таї крімінал de к'ят аз Бестіс-к'чи спіртвль сакра е таї новіа de вжт матеріа вртвль. Elada, Roma ші Іадеа, фінд къ ші в'чісеръ Менторілорз, съвт ачі зітате, орі тенпр-сате) склаве орі тоарте!

Кінд інстітвділе соціале (твта, професорз ші діцілі) копакръ дітпрезпъ а діплорі талантеле ші віртвділе, отвль атапі е дн елементвль съї; четъдеавль е Феріч еші падіа просперъ.

Феріч de соціататеа, але в'реіа діці съвт копіа ліцілорз патріе! Аколо четъдії съвт Фраді дн-тре еї, ші філ спізші аз Прінділі, че е Патріархівль фаміліі челеі тарі!

Поетвль ші філософвль р'єтже дар ачеа че ла ф'юкіт вілтвра ші патріа: літнійторі аз оаме-пілорз, аквіла ші філомела ділтре корві чврекіні міліечі . . . —

Съгрима пе поет саз пе філософ дн полі-тікъ; че віне фачі къ аста?

“Ніч зп віне реал п'ятера соціататеа, ші че-лі таре р'єт сімігіт п'ятера талантеле ші віртвді, въчі поетвль ші філософвль, дн адміністраціе ші діпломатіе, че алт съвт, de к'ят аквіла дн ко-лівіе ші філомела ф'єръ літвъ? Че віне пот-фаче еї сінгврі дн фрпікарвль р'єлорз? —

Тот таї твът віне фаче жвреле, (зіче софі-твль) de к'ят р'єнітіол. Azi зірз, тжіне алтвль, п'яль се фаче тажорітатеа, къ каре съ-се поать съгрима аввсвріле. —

Ілжъ съ се фаче таіорітатеа, трек секолі, ші аввсвріле дітреазъ к'єрсвль лорз; къ тіорітатеа іарви пе се етърніс аввсвріле, еатъ пе дн че-ківль відіос! Че т'єззе дар п'ятера стърпіреа авв-сврілорз? Орі а се п'яне к'ят дн віні т'єк'ар пе-трей р'єт, ка съ се паралізезе реаоа воін'з, орі а фаче о реформъ цепераль ші радикаль, чеса че пе се поате п'ятера к'єрсвль, къ салтвль пе есість п'ячі дн патріа піві дн прогрес. Къ дічтвль се фаче одєзга.

Естремітъділе саз есчеселе паск з'ярле ші рес-велеле чівіле. Аша дар, чел таї ввп ші сінг-тіжлоак астъзи, de а дівілтъдії стареа лікврілорз відіоасе, есте реформа трівспалвлор ші адміні-трасіїлор, поліціїлор ші тацістрателор, асфеліз

на таіорітатеа функціонарізоръ, съ фіе оameni de карактеръ, къ о дозъ таі таре de семінент de кът de idei; къчи де да вп ввп з функціонаръ (dove idea mea) съ чере таі тълть іштъ еван-целікъ, de кът как філософік ші софістік. Кажд апек্টорії лецілоръ воръ «оameni de конштіцій», соціогатеа ва фі ферітігъ! —

Аввзгріле ділвекіте ші діръдъчінате, пісі кіар Христос ші Сократ пі де потъ стаце din ініміле рѣтініте, из тоатъ діделепчівна ші лоціка-дор дівінъ. Крвчеа ші венінгъ; еатъ ръсплата чедоръ че вічіръ супергідіа ді фарізі ші авв-згріле ді Архопсі. Преса пітма, ea ар пітва діне ді фржъ, баре-къп, не ліпіи ші вланеле со-діале; дісь, аневое се dec-дівадъ отвілъ de ді-взгріле de конілъріе! Сана ші лопата.....

„Арворіле вскат, зіче Христос съ се арпче ді фок. —

„Вінгъ чель ноз (idea) спарце кіар васял чел таре, ((таіорітатеа), къ атжт таі тълть васял доітів (вътржпедеа).“

Аша дар, idei нозъ пептръ інімі нозъ. Локъ поетвілъ ші ал філософілъ ді соціогатеа есте скоада ші жірпамістіка. Ачі, арпккінд еі сътажда падіоналітъді ші а еванделіві ді ініма кастъ а жуніті сітвідіасе, воръ інтеа da патріе ші отенірії цеперадії каре съ реаліссе вісіл de ар а Савватореві.

Ал-Федіз, ді реформаторе Франдеі 'de асгъзи (1847) пі възз de кът о реакціетаре (ariére pensee) adікъ „комітітереа талаптелоръ віртвоасе ді оїї опініонії півліче ші сі постгерітъдії; пріп таре, асасінатвіз тараа. —

Гръдинаръ чел всп, ділжів варъцъ гръдина de челіні ші пазацідъ, апоі сеашъпъ ді еа роселе ші кріїї. —

Поете, тз ешті о ліръ, кжлтъ дар мерітві ші віртвітреа, фржтоасаа ші фолосіторвіз; ші ласть кжрта власлікі соціал ді тжініле пілотвілі дівачіз, ка съ пі ісвешті та варка статвілі ді стаж-теле ліпителоръ чівіле. Тз ешті фаръзъ каре ді-ріце наіа пе търі фіртвіпоасе! № те аместіка інде обіді фіерве бада.

К. D. Аріческа.

Кътпвлзагъ.

ЛІМБА РОМЪНЕАСКЪ.

Мзатъ е двлчє ші фржтоасъ
Лін-ва че ворвітв!
Алъ літв' артююасъ
Ка еа пі гъсітв!
Салъ ініма 'п пльчере
Къндъ о асквітътв,
Ші пе ввзе-адвче тіере
Къндъ о квжлтътв!
Ромъншвілъ о ізвешті
Ка сіфлетвілъ сев . . .
О! ворвіді, скріді Ромънешті,
Пептръ Дамнезев!

Ромънкіше тінереле,
Вісврі de аморв!
Але воастре дръгъпеле
Ле ізвескъ de торв;
Дар ворвіндз ді літві стреіне
№ потъ съ в'асквітв;
А феді ді літві 'ті віне,
Къчи ті-і чівдъ тълтв;
Ініма ті се речешті;
Моаре вісілъ тез . . .
О! ворвіді ші Ромънешті,
Пептръ Дамнезев!

Глятеле сінті таі вогате,
Ал топъ таі фіреськъ
Ромънешті кввнітате,
Аста съ трыескъ!
Не о глятъ ротъпеаскъ
Сіфлетвілъ ті-аші da,
Іар пе вна французаскъ,
Зъв, пісі о нара!
Че-і стреінъ пі се ліпешті
Де сіфлетвілъ тез;
Глятіді дар ші Ромънешті,
Пептръ Дамнезев!

Фраді, че 'н двлчea Ромъніе
Наштеді ші інріді,
Ші ді літвіа еі чеа віе
Двлчe віедзіді!
Воі, пе кжді патріа кіамъ
Драці конії аі сеі,
Фіръ ка съ чеаръ сеамъ
ла вразі еат шіші!

Арътаци къмъ къ тръеште
Елементъл съз;
Ши ворвіді. скріді Ромънеште,
Пептре Димнезев!

Де че літва стрътошаасъ
Noi съ о вітътъ?
Аз воітъ ка съ рошаасъ
Цър'на че кълкътъ?
Літъвъ, цеаръ, ворве сійтътъ
Ла стрътоші ера:
Еи арв пънре дн тортінте
Къндъ не-арв асквата.
Алв лорв ценікъ не шонтенітъ
Din тортъптъ перез:
О! ворвіді скріді Ромънеште
Пептре Димнезев!

Іар тъ, тжндра тое ізвітъ!
Тъ дакъ военіті.
Съ-мі спів къ ешті ферічітъ
De къндъ тъ ізвешті;
Дакъ вреі de ферічіре
А тъ літъвъта
Ши дн червъ кв-а та ізвіре
А тъ стръпвтара;
Дакъ ініма-ці сімдеште
Чеса че сімдъ ев,
Спнне-мі-о дн Ромънеште,
Пептре Димнезев!

Г. Слон.

БІБЛІОГРАФІЕ.

Дн Букрещті

а ешіт de съв тіпарв скріереа літітваль: КРІМЕЕА сав катапаніа остирілорв аліате ла Севастополь, дн каре се капрінде дн пресквартаре історія Крімееі din векіті ші пінъ 'п зілеле поастре, дескріреа еі цеографікъ ші члт.; асете-піа ші харта Крімееі продесь дн Ромънеште, дн форматъ шаре ші пе хжртіе ввпъ, ші впн тавлов літітваль: Прівіре цепералъ аснпра театралві реснбелвлі, дн каре се въдъ къ есплікаціе тоате посіційле че окнп остиреа, пректъ ші паралелеле челе din зртъ трасе съвт тэрвлв Севастопольві.

Редакторъ реснбелвлі
ІАКОВ МОРЪШАН.

Се афъ de вжпзаре пе за тоді DD. лібрарі.
Преџвлв впні есемнларв есте 4 фанді.

А. Нелімонов.

D. Сердара Георге Костафорв докторъ дн
дрент, професоръ de дрентълв чівілв, дрентълв
кріміналв ші проchedвра чівіль, ші кріміналъ ла-
факультатеа de дрентъ din Букрещті. днші проинше
de a da la літітваль о карті теоретікъ ші прак-
тікъ літітваль Magazinъ жздекъторескъ; каре-
ва еші дн врошвре кжте о врошвръ пе ліпъ ші
ва трактатеа de осеевіті матерії de дрентълв чівілв, de
дрентълв кріміналв, de проchedвръ, de дрентълв
комерціалв, de дрентълв адміністратівв ші деинпре-
даторіїле отврлі дн цепералв.

Певлікаціа аченші скріері ва лічепе днданъ
че се ва дожнді впн пітърв хотържтв de аво-
наці.

Авонаментълв се фаче пептре шасе ліпі,
пріїmindse дн квріереа ачесті тімп, шасе вро-
швре. Преџвлв фі-кврія врошвре ва фі патрв
сфанді пептре DD. авонаці, адікъ дозъ-зечі ші
патрв сфанді пептре шасе ліпі, піттіші літітваль.
Авонаці че пе ворв фі тж.цумтіді днпъ павліка-
реа челії д'істжів врошвре днші ворв пріїті ванії
жаноі. Тіпъріреа се ва фаче къ карактерврі
изоі пе хжртіе веліпъ, дноктав къ фртосс фор-
матв. — Наштървлв воліморв ва фі дн рапортъ
къ пітървлв авонацілорв Фъръ адъюціре de преџв.
— Фі-каре врошвръ днсь ва фі челв падінг de
патрв коале тіпъріте.

Дн рептаре: Дн едігіспеа еклоцеі X, №р.
Фоаеі 6, впеле ліпіе ало версврілорв съптъ грешітъ,
къче впеле лічепе паралелв, впеле че ар треві
се лічепе а ліпіа се лічепе днпъ спаці ші кон-
тра, таі алесіз пре паціна 32 юнде ші хемістікълв
din зртъ: „Еакъ віпе съ реасаръ“ се лічепе а ліпіа.
пац. ачеесаш кол. 1 ліп. 33 а къзгатъ дн впеле
ексетил. кввжтълв Ал. — ші ліп. 39 чітеште
дн локв de Таот: Тот. Дн Ноі, кол. 2, ліп 14
дн локв de: ші еклога, чітеште: Ші дн еклога.
Ші кввжтълв літтрепарентеzi деснартелв: літтре-
нартентеzi. Ачесте ші алте смінте дн Нрзлв ачеста
аз ретасіз неліндрентате de пе рівісізпев-
фъквтъ. — — —

Edigіспеа ші тіпарівла дн
ІOANE ГОTT.